

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 581/2020-72

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 a 4, čl. 14 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých uznesení a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2020 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 a 4, čl. 14 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 9 T 11/2012 zo 16. júna 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 To 117/2015 z 18. februára 2016 uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“), za spáchanie ktorého mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia. Zároveň Krajský súd v Žiline v rozsudku sp. zn. 3 To 117/2015 z 18. februára 2016 zrušil predchádzajúce výroky rozhodnutí o treste, ktoré boli s'ťažovateľovi uložené v predošlom období.

2.1 S'ťažovateľ doručil 13. júna 2019 Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) návrh na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorému svojím uznesením sp. zn. 6 Pp 145/2019 zo 16. augusta 2019 vyhovel a s'ťažovateľa podmiennečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody a určil mu skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov. Krajský súd na s'ťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „prokurátor“)

uznesením č. k. 3 Tos 103/2019-35 z 23. októbra 2019 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 Pp 145/2019 zo 16. augusta 2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom okresný súd uznesením sp. zn. 6 Pp 145/2019 zo 6. februára 2020 opätovne sťažovateľa prepustil z výkonu trestu odňatia slobody a určil mu skúšobnú dobu v trvaní 2 rokov. Krajský súd, na sťažnosť prokurátora, uznesením č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 Pp 145/2019 zo 6. februára 2020 a sám rozhodol o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti s poukazom na rozhodnutia všeobecných súdov aj vyšších súdnych autorít vznáša generálnu námietku nesprávnosti záverov napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Svoj právny názor odôvodňuje viacerými názorovými pohľadmi a rozhodovacími východiskami pri uplatňovaní zákonnej kompetencie súdu podľa § 66 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3.1 Sťažovateľ odkazom na § 66 ods. 1 Trestného poriadku uvádza, že *„K naplneniu účelu trestu prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti spravodlivých trestov. Predpokladom účinnej ochrany spoločnosti, teda účinnej generálnej a individuálnej prevencie je adekvátnosť trestov spáchaným trestným činom. Preventívno – výchovnú funkciu trestov zabezpečuje hrozba trestom. Teoretické východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny ani príliš prísny trest nepôsobia výchovne, ale demoralizujúco, zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebou odstrašiť verejnosť stanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie.“*. S poukazom na tieto názorové východiská je sťažovateľ toho názoru, že tieto mali byť zapracované do obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu so záverom nielen neprimeranosti mu uloženého trestu, ale aj doby jeho výkonu, pričom *„ani recidíva trestnej činnosti nemôže byť dôvodom na odňatie práva páchatela na primeraný individualizovaný trest.“*

3.2 Sťažovateľ poukazuje v ďalšom na to, že „napriek skutočnosti, že som spočiatku v prípravnom konaní pri vyšetrovaní skutku spáchaného u farára na farskom úrade tzv. lavíroval, v konečnom dôsledku som spáchanie činu doznal a úprimne oľutoval, pričom bez zľahčovania i bez zjednodušenia viny, mňa postihol až neprimerane prísny, vysoký a dlhodobý až 8 ročný trest odňatia slobody a to v čase po vydaní stanoviska Tpj 78/2011, ktorého následky v rovine zjavne neprimerane prísnych trestov za krádeže aj s nižšími škodami bolo skritizované právnickou obcou a viacerými súdmi SR, ktoré sa s ním nestotožnili a logickými právnymi úvahami odôvodnili prečo nie, napokon dňom 1.8.2019 zákonodarca upravil skutkovú podstatu a trestné sadzby v § 212 Tr. Avšak mne zmiernenie trestu táto úprava žiaľ nepriniesla, čím som v podstate zjavne znevýhodnený oproti iným páchatelom krádeží aj s vysokými škodami, v ktorých však súdy neaplikovali trestné sadzby podľa ods. 4 § 212 Tr. zákona účinného od 31.7.2019.“.

3.3 Postupu krajského súdu sťažovateľ vytýka, že „nevzal do úvahy ani túto skutočnosť a ani skutočnosť, že už v mojej podanej žiadosti o podmienené prepustenie... som súdu pravdivo uviedol skutočnosti, že svoje protiprávne konanie som hlboko úprimne oľutoval a ľutujem pričom mojím prvoradým cieľom a záujmom je viesť v budúcnosti, to je na slobode riadny život človeka.“. Zároveň sťažovateľ akcentuje, že „Tento cieľ a aj moja prirodzená ľudská potreba a túžba boli a sú totiž objektívne aj v materiálnom zmysle a významne preukázané a to mojím stabilným zodpovedným a svedomitým si plnením všetkých povinností v slušnom správaní aj vo svedomitej pracovnej morálke mojimi riadnymi pracovnými návykmi, to je z 8 ročného trestu takmer 7 rokov, dodnes riadne a svedomito plním všetky povinnosti, pričom ku môjmu návrhu žiadosti o Pp som súdu priložil a predložil aj fotokópie uznesení OS-Námestovo o zahľadení mojich odsúdení, to je uznesenie OS-Námestovo sp. zn. 4 Nt 14/2015-32 zo dňa 30.6.2016 a uznesenie OS-Námestovo sp. zn. 6 Nt 47/2017-17 zo dňa 4.12.2018.“.

3.4 Sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutie za poznačené „predsudkami“ a „založené“ na „domnienkach a dohadoch do budúcnosti a to doslova zároveň aj spätne retroaktívne – retrospektívne na mojej kriminálnej minulosti.“. Sťažovateľ podľa svojho presvedčenia poukazom na uznesenia Okresného súdu Námestovo č. k. 4 Nt 14/2015-32 z 30. júna 2016 a č. k. 6 Nt 47/2017-17 zo 4. decembra 2018 a uznesenie okresného súdu sp. zn. 6 Pp 145/2019 zo 6. februára 2020 tvrdí, že všetky „obavy či hrozby údajnej

recidívy“ vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia krajského súdu „boli a sú rozptýlené a spochybnené jasnými, zrozumiteľnými a presvedčivými zisteniami a racionálnymi logickými úvahami a právnymi konštatáciami na podklade úkonov súvisiaceho posúdenia a vyhodnotenia predmetnej veci a to postupom, konaním a uznesením OS-Trenčín č. k. 6Pp/145/2019 zo dňa 6.2.2020.“.

3.5 Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie spomenul aj skutočnosť, že od spáchania skutku uplynulo už 10 rokov a že z uloženého trestu odňatia slobody vykonal už 7 rokov, pričom vyzdvihol aj tú skutočnosť, že počas celej doby výkonu trestu pracuje ako maliar natierač *„bez jedinej svojoľnej absencie“* a takmer denne je vystavený *„nebezpečným chemickým farbivám – výparom pred ktorými moje zdravie dostatočne neochráni ani mnou používaný respirátor.“*.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„1. Uznesením KS-Trenčín sp. zn. 3 Tos/35/2020-68 zo dňa 29.4.2020, ktorým podľa § 194 ods. 1 písm. A, Tr. poriadku (iba na podklade sťažnosti prokurátora) zrušil uznesenie OS-Trenčín sp. zn. 6Pp/145/2019 zo dňa 6.2.2020, ktorým súd podľa § 66 ods. 1, 2, Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku odsúdeného [REDAKOVANÉ] podmienenečne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu s určením skúšobnej doby v trvaní 2 roky. Boli porušené základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, podľa čl. 12 ods. 2, ods. 4, podľa čl. 14 Ústavy SR, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a za súčasného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a porušenie práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru... ako aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie.

2. Uznesenie KS-Trenčín sp. zn. 3 Tos/35/2020-68 zo dňa 29.4.2020 zrušuje, ukladá mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol bez tzv. predsudkov so zreteľom na princíp právnej istoty a vyhodnotením pochybností v zmysle zásady: In dubio pro reo a v druhovo obdobných veciach napr. vo svetle úvah a záverov KS-Trenčín v jeho uznesení sp. zn.: 3 Tos/29/2019-23 zo dňa 10.4.2019, v uznesení KS-Prešov sp. zn.: 9 Tos/29/2019 zo dňa 4.12.2019, v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2204/17

z 20.2.2019 a Právne úvahy a súvisiace nálezy a judikatúra ESLP v jeho bodoch 18 až 38, s ktorými požiadavkami a podmienkami sa napádané uznesenie KS-Trenčín sp. zn. 3Tos/35/2020-68 takmer ani len nezaoberalo a nevyhodnotilo ich...

3. Podľa § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o ústavnom súde SR, ÚS – SR odkladá vykonateľnosť napadnutého uznesenia KS - Trenčín pod sp. zn. 3Tos/35/2020-68 zo dňa 29.4.2020 až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Až vzhľadom na skutočnosti a časové okolnosti a súvisiace úkony, pričom celé konanie o Pp od doručenia návrhu odsúdeného [REDAKOVANÉ] na Pp z VTOS dňa 13.6.2019 (po opakovanom zrušení a vrátení veci) trvalo viac ako 1 rok do 22.6.2020, kedy bolo [REDAKOVANÉ] oznámené a doručené vyššie napadnuté uznesenie KS-Trenčín sp. zn. 3Tos/35/2020-68 zo dňa 29.4.2020 pričom odsúdený [REDAKOVANÉ] má t.č. z pomerne a neprímerane prísneho trestu odňatia slobody vo výmere 8 rokov uloženého rozsudkom OS-Dolný Kubín č. k. 9T/11/2012 v spojení s rozsudkom KS-Žilina č. k. 3To/117/2015 a po započítaní väzby a trestu už vykonaných takmer 7 rokov a popri jeho riadnom a svedomitom si plnení všetkých povinností a riadnej pracovnej morálke ktorých riadne plnenie je objektívne a materiálne stabilne preukázané, nemožno hovoriť, že by u neho nebol splnený účel trestu, preto za daných okolností sa nejaví žiaduce ani nevyhnutné, aby prevyšoval akýkoľvek záujem verejnosti alebo aby bolo v rozpore s ním ponechanie trvania ďalších zásahov... do základných práv odsúdeného [REDAKOVANÉ]... aj keď inštitút Pp nie je nárokovým. Avšak tak, ako v každom súdnom konaní všeobecnými súdmi a o to viac v prípadoch v ktorých sú v hre základné práva a slobody účastníkov konania – nemôže stáť mimo ani súdna ochrana a s ňou spojené požiadavky a princípy i práva- ktoré sú tou najvyššou doménou, poslaním a povolaním súdov – na ktoré sa obracia účastník konania.

4. Krajskému súdu v Trenčíne ukladá povinnosť úhrady trov právneho zastúpenia a odmeny ustanovenému právnenému zástupcovi – advokátovi, tak ako budú advokátom uplatnené a rozhodnutím ÚS-SR priznané v celom rozsahu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 12 ods. 4 ústavy nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva a slobody.

Podľa čl. 14 ústavy každý má spôsobilosť na práva.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

13. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.

14. Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

15. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

15.1 Zároveň každý má teda právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06) alebo závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

15.2 Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad [obdobne pozri aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998]. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

15.3 Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

16. Taktiež Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 482/2018 z 28. novembra 2018 vo všeobecnej rovine zdôraznil:

«18. Požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia má v právnom štáte niekoľko účelov: slúži na obmedzenie alebo vylúčenie ľubovôle [nález sp. zn. III. ÚS 84/94 z 20. 6. 1995 (N 34/3 SbNU 257)] a oboznámenie účastníkov konania s dôvodmi, na ktorých súd založil svoje rozhodnutie, a teda zvýšenie presvedčivosti rozhodnutia [nález sp. zn. I. ÚS 3755/17 z 13. 8. 2018 (N 135/90 SbNU 227), bod 21; nález sp. zn. III. ÚS 176/96 z 26. 9. 1996 (N 89/6 SbNU 151)]; zvyšuje tiež kontrolovateľnosť súdneho rozhodovania verejnosťou; navyše koreluje s právom účastníkov konania prednášať návrhy, argumenty a námietky a vytvára predpoklad pre efektívne uplatňovanie opravných prostriedkov, ktoré má účastník konania k dispozícii [pozri KMEC, J. Právo na spravodlivý proces (čl. 6 EDLP). In: KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Európsky dohovor o ľudských právach. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2012,

s. 757 – 758.]. Jednoducho povedané, v právnom štáte „je neprípustné, aby sa štát dopúšťal zásahov do práv jednotlivca bez toho, [aby] tento zásah odôvodnil, resp. bez toho, [aby] jednotlivca zoznámil s jeho logickým a spravodlivosti zodpovedajúcim právnym základom“ [POSPÍŠIL, I. Právo na spravodlivý proces (čl. 36). In: WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGASEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. *Charta základných práv a slobôd. Komentár*. Praha : Wolters Kluwer, 2012, s. 743.].

22. Aj v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie sú... súdey povinné svoje rozhodnutia riadne, presvedčivo a logicky odôvodniť. Ako Ústavný súd pripomenul už v náleze sp. zn. III. ÚS 611/2000 z 22. 3. 2001 (N 51/21 SbNU 439), v konaní treba opatrit' dostatok aktuálnych skutkových podkladov, z ktorých je možno s čo najvyššou mierou pravdepodobnosti usúdiť, či a prípadne nakoľko doterajší výkon trestu splnil u odsúdeného svoj predpokladaný účel, hoci vzhľadom na povahu veci bude úsudok súdu v tomto smere vždy ohrozený istým stupňom rizika nesprávnosti. Okrem iného si teda nemožno vystačiť iba s informáciami o trestnej minulosti odsúdeného, a to predovšetkým pri hodnotení podmienky očakávaní vedenia riadneho života v budúcnosti (to by mohlo viesť aj k porušeniu ústavného zákazu dvojitého pripočítania). Naopak, zásadne je potrebné zistiť a zohľadniť tiež aktuálne poznatky k osobnosti odsúdeného, stavu jeho nápravy a jeho nožnej vnútornej premene (porov. nález sp. zn. I. ÚS 2201/16 z 3. 1. 2017, bod 32). Ak všeobecné súdey túto povinnosť nesplnia alebo ak zistené relevantné skutočnosti riadne nezohľadnia, môžu porušiť právo odsúdeného na spravodlivý proces podľa čl. 36 ods. 1 charty [nález sp. zn. III. ÚS 611/2000 z 22. 3. 2001 (N 51/21 SbNU 439), nález sp. zn. II. ÚS 2503/16 zo 4. 10. 2016 (N 185/83 SbNU 37) a nález sp. zn. I. ÚS 2201/16 z 3. 1. 2017 (N 4/84 SbNU 69), bod 22]. Zistené podklady teda súdey musia riadne zhodnotiť; pritom ich úvaha musí byť vierohodná, logická a s dostatočnou oporou okrem iného aj v návrhoch a podaniach účastníkov konania [nález sp. zn. III. ÚS 290/06 z 28. 6. 2007 (N 108/45 SbNU 459)]. Odôvodnenie rozhodnutia musí účastníkom konania umožňovať poznateľnosť tých úvah súdu, ktoré boli relevantné pre výsledok konania, a tým preskúmateľnosť súdneho rozhodnutia z hľadiska zákonnosti aj vecnej správnosti (nález sp. zn. I. ÚS 3755/17 z 13. 8. 2018, bod 21).»

17. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

III.

Napadnuté rozhodnutie krajského súdu

18. Krajský súd v uznesení č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020 v podstatnom uviedol:

„Krajský súd na rozdiel od okresného súdu po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že u odsúdeného nie sú naplnené všetky zákonné podmienky pre podmienené prepustenie z výkonu trestu podľa ustanovenia § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie podmieňuje pri podmienenom prepustení kumulatívne splnenie zákonných podmienok, a to vykonanie časti trestu v predpísanej dĺžke, preukázanie polepšenia odsúdeného plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu a preukázanie dôvodnej možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Krajský súd zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody). Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu odsúdený preukazuje schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, je podmienka, a to preukázanie polepšenia svojim správaním vo výkone trestu do takej miery, že v kontexte celkového hodnotenia osoby odsúdeného sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdenému [REDAKOVANÉ] sa stanovený program zaobchádzania darí čiastočne plniť, keďže vykazuje rezervy v edukačnej oblasti

z dôvodu kritického postoja k trestnej činnosti. Resocializačná prognóza je hodnotená u odsúdeného ako menej priaznivá na základe stredného rizika sociálneho zlyhania. Indikovanými rizikovými faktormi u odsúdeného sú vysoká recidíva, čiastočne kritický postoj k porušovaniu spoločenských noriem a skúsenosti s návykovými látkami. Počas doterajšieho výkonu trestu v ústave so stredným stupňom stráženia bol doposiaľ 5-krát disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný nebol. Záverom hodnotenia sa tiež konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a ústav odporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Z uvedeného teda vyplýva, že odsúdený v podmienkach výkonu trestu a pod dohľadom je schopný plniť stanovené povinnosti a svojím správaním preukázať snahu po náprave a polepšení a zároveň toto správanie podriadiť účelu podmiennečného prepustenia. Podľa krajského súdu však nemožno prehliadnúť i z hodnotenia vyplývajúci záver, že resocializačná prognóza odsúdeného je vyhodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika sociálneho zlyhania, pričom jedným z viacerých indikovaných rizikových faktorov je práve recidíva odsúdeného. Z obsahu spisu vyplýva, že odsúdený [REDAKOVANÉ] bol doposiaľ 11 -krát súdne trestaný pre rôznorodú trestnú činnosť, a to aj nepodmiennečnými trestami odňatia slobody. Pričom trestná činnosť, za ktorú si aktuálne vykonáva súhrnný 8-ročný trest odňatia slobody je závažnejšieho charakteru. U osoby odsúdeného sa tak jedná o špeciálneho recidivistu, a je teda osobou s výrazným sklonom k páchaniu trestných činov. Z uvedeného je zrejmé i to, že odsúdený mal dostatok možností preukázať zmenu svojho správania, avšak toto nevyužil, predchádzajúce odsúdenia nesplnili u neho zákonom predpokladaný účel a jeho správanie je práve na slobode negatívne. Navyše odsúdený svoju trestnú činnosť bagatelizuje a svoje konanie racionalizuje, čím tak nemá voči nej ani dostatočne kritický postoj. Povaha odsúdeným spáchaných trestných činov a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k páchaniu trestnej činnosti, a tvoria tak u neho také skutočnosti, ktoré odôvodňujú záver o existencii príliš vysokého rizika jeho recidívy a z neho vyplývajúci záver, že u odsúdeného aj napriek čiastočne kladnému hodnoteniu ústavu, nie je možné dôvodne očakávať, že súčasný výkon trestu splnil svoj represívny i výchovný účel, a že odsúdený v budúcnosti povedie už len riadny život.“

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

19. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, porušenie čl. 12 ods. 2, 4, čl. 14 ústavy, porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a podľa čl. 47 charty napadnutým rozhodnutím krajského súdu.

IV.A K porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020.

20. Pokiaľ ide o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ústavný súd už judikoval, že jeho zmysel nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pokiaľ všeobecný súd prihliadol na okolnosť, že nie je zabezpečená podmienka budúceho riadneho života sťažovateľa, je to výlučne iba vecou jeho uváženia, ak dospel k záveru, že doterajší výkon trestu odňatia slobody neodstránil charakterové vlastnosti, ktoré sťažovateľa viedli k páchaniu závažnej trestnej činnosti (IV. ÚS 53/08, I. ÚS 489/2020).

21. Všeobecný súd rozhodujúci o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody musí zohľadniť všetky zadovážené dôkazy, ktoré mu poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu, pretože aj tieto okolnosti vedia do istej miery ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať po tom, ako opustí brány väzenia. Pri skúmaní splnenia materiálnych podmienok týkajúcich sa možnosti podmiennečného prepustenia odsúdeného

na slobodu je preto pre všeobecný súd dôležité zistiť a vyhodnotiť správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Pritom správanie odsúdeného je determinované samotným výkonom trestu odňatia slobody, ako aj plnením jeho účelu, ktorý spočíva v prevencii pred ďalším páchaním trestnej činnosti a vo výchove odsúdeného k vedeniu morálneho a slušného života (III. ÚS 154/09, I. ÚS 489/2020).

22. Ústavný súd Českej republiky vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 482/2018 z 28. novembra 2018 k otázke podmieneného prepustenia odsúdeného na slobodu poukázal na viaceré aspekty tohto rozhodovacieho procesu:

«12. Ústavný súd v minulosti opakovane rozhodol, že podmienené prepustenie je mimoriadny zákonný inštitút [nález sp. zn. III. ÚS 4851/12 z 15. 5. 2014 (N 97/73 SbNU 589), bod 7; nález sp. zn. III. ÚS 599/14 z 5. 11. 2015 (N 194/79 SbNU 207), bod 8; uznesenie sp. zn. I. ÚS 2018/18 zo 7. 8. 2018; nález sp. zn. II. ÚS 715/04 z 1. 12. 2005 (N 219/39 SbNU 323)]. Táto mimoriadnosť spočíva podľa judikatúry v tom, že súd má možnosť, a nie povinnosť odsúdeného podmiennečne prepustiť. To však neznamená, že by snád' súdy mali možnosť ľubovoľného rozhodovania, resp. že by sa na toto rozhodovanie nevzťahovala povinnosť rozhodovať predvídateľne a presvedčivo. Český právny systém nepozná automatické podmienené prepustenie, ale iba jeho voľný variant; to však neznamená, že súd nemá povinnosť odsúdeného podmiennečne prepustiť, ak odsúdený splnil všetky zákonné podmienky, čo bez ďalšieho vyplýva z požiadavky právneho štátu. Ona mimoriadnosť teda nespočíva v tom, že by súd mal možnosť zamietnuť žiadosť odsúdeného o podmienené prepustenie, ak odsúdený naplnil zákonné kritériá. Mimoriadnym je inštitút podmieneného prepustenia iba v tom, že síce odsúdenému bolo predtým uložené vykonať určitý trest, avšak benevolenciou štátu ho za určitých podmienok nemusí vykonať celý.

14. Zároveň z judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že zmysel inštitútu podmieneného prepustenia spočíva v motivovaní odsúdeného, aby svojím správaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Ak bol doterajším výkonom časti trestu dosiahnutý jeho sledovaný účel, je ďalší výkon trestu nepotrebný a tiež neodôvodnený. Podmienené prepustenie v sebe navyše obsahuje nástroje pre pokračovanie procesu resocializácie, pretože je spojené so stanovením skúšobnej doby,

eventuálne tiež s vyslovením dohľadu a s uložením primeraných obmedzení a povinností (porov. § 89 ods. 2 Trestného zákonníka). Hroziaci „Damoklov meč“ v podobe nariadenia výkonu zvyšku trestu ďalej znižuje riziko potenciálnej recidívy [nález sp. zn. III. ÚS 1735/10 z 12. 5. 2011 (N 90/61 SbNU 405), bod 31; obdobne nález sp. zn. II. ÚS 2503/16 zo 4. 10. 2016 (N 185/83 SbNU 37), body 17 – 18; nález I. ÚS 2201/16 z 3. 1. 2017 (N 4/84 SbNU 69), bod 39]. Podmienečné prepustenie v správny čas, keď už bol u odsúdených naplnený účel trestu a ešte neprevládlo negatívne pôsobenie väzenského prostredia a pobytu v ňom, teda napomáha skutočnému cieľu výkonu trestu, ktorým je náprava odsúdeného (nález sp. zn. I. ÚS 2201/16 z 3. 1. 2017, bod 35).

15. Východiskom pre posudzovanie splnenia podmienok pre podmienečné prepustenie je teda hodnotenie, či došlo ku skutočnému polepšeniu a náprave odsúdeného, lebo práve náprava odsúdeného najefektívnejšie vedie k ochrane spoločnosti, teda k naplneniu účelu trestného práva v spoločnosti [nález sp. zn. IV. ÚS 463/97 z 23. 4. 1998 (N 47/10 SbNU 313), nález sp. zn. IV. ÚS 144/05 z 29. 8. 2005 (N 166/38 SbNU 327) či nález sp. zn. III. ÚS 68/04 z 9. 6. 2005 (N 121/37 SbNU 535)].»

23. Ústavný súd Českej republiky taktiež vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 2201/2016 z 3. januára 2017 k otázke samotného účelu podmienečného prepustenia odsúdeného na slobodu akcentoval to, že jeho zmyslom „... nie je odmeniť odsúdeného za dobré správanie vo výkone trestu – nejde o dobrodenie pre neho, a nemôže teda byť ani paušálne vylúčené u niektorých kategórií odsúdených, napríklad u recidivistov, ako špecifické sprísnenie trestného postihu. Jeho nariadenie – bez ohľadu na to, o akého odsúdeného ide – je namieste vtedy, ak nie je už na jeho nápravu, resp. na dosiahnutie účelu trestu, ďalší pobyt vo väzení nutný, pričom možno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti dôvodne predpokladať, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život (porov. štúdiu ROZUM, J., JARKOVSKÁ, L., KOTULAN, P. *Inštitút dohľadu u podmienečného prepustenia*. Praha : Inštitút pre kriminológiu a sociálnu prevenciu, 2004, s. 14, dostupnú online: <<http://www.ok.cz/iksp>>, odkazujúcu na prácu NOVOTNÝ, O. *O treste a väzenstva*. Praha : Academie, 1969; alebo obdobne ŠÁMAL, P. a kol. *Trestný zákonník: komentár*. s. 1078 – 1079).“.

24. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že v ústave a ani dohovore neexistuje zaručené právo na vyhovie žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu na slobodu. Posúdenie splnenia zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie je vecou sudcovskej úvahy. Priestor na zásah ústavného súdu ako ochrancu ústavnosti sa otvára v takých prípadoch, keď by výklad či závery všeobecných súdov boli prejavom zjavného faktického či logického excesu, v dôsledku čoho by ich rozhodnutie vybočovalo zo zásad spravodlivého procesu a predstavovalo tak prejav ich svojvôle.

24.1 Aj z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nemá automatický nárok. K podmiennečnému prepusteniu odsúdeného môže súd pristúpiť len vtedy, ak vykonané dokazovanie vedie k spoľahlivému záveru, že u odsúdeného boli splnené zákonom stanovené podmienky, a to formálneho, ako aj materiálneho charakteru. Formálnou podmienkou podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je vykonanie zákonom stanovenej časti uloženého trestu. Materiálnymi podmienkami je potrebné rozumieť v prvom rade preukázanie polepšenia odsúdeného a v druhom rade preukázanie skutočnosti, že je možné od odsúdeného dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (4 Urtos 6/2019, 4 Urtos 3/2020).

25. Východisko právneho posúdenia sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti spočíva v zhodnotení úvah krajského súdu, ktoré ho viedli k splneniu či nesplneniu materiálnych podmienok podmieňujúcich jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie prvej materiálnej podmienky spočíva v zhodnotení plnenia si jeho povinností počas doby výkonu trestu odňatia slobody, v posúdení ktorej sa krajský súd, ako aj sťažovateľ zhodli. K rozporu došlo medzi sťažovateľom a krajským súdom v posúdení možnosti vedenia riadneho života v čase po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Zo záverov vyplývajúcich z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2201/2016 z 3. januára 2017 a predovšetkým z nálezu sp. zn. II. ÚS 482/2019 z 28. novembra 2019 vyplýva, že ako rozporné s imperatívom ochrany základných práv a slobôd boli zhodnotené závery spočívajúce len v paušálnom odkaze na počet predošlých odsúdení sťažovateľa pre trestnú činnosť, teda závery všeobecných súdov zakladajúce ich úvahu o nesplnení predpokladu riadneho vedenia života odsúdeného v čase

po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody len odkazom na predošlú trestnú minulosť sťažovateľa bez zhodnotenia ďalších relevantných skutočností, a to navyše za absencie exaktne legislatívne vymedzených kritérií určujúcich výklad druhej materiálnej podmienky podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

25.1 V prípade sťažovateľa to tak nebolo, keďže krajský súd sa zamerlal na zhodnotenie nielen počtu predchádzajúcich odsúdení sťažovateľa pre trestnú činnosť, ale tieto hodnotil v spojení so zhodnotením programu zaobchádzania spracovaného ústavom, v ktorom sťažovateľ trest odňatia slobody vykonáva a z ktorého vyplýva len čiastočne splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie z dôvodu len čiastočne kritického postoja sťažovateľa k porušovaniu spoločenských noriem, skúseností s návykovými látkami, v dôsledku čoho bola jeho resocializačná prognóza vyhodnotená ako menej priaznivá, a identifikovaného stredného rizika sociálneho zlyhania. Pri takomto stave resocializačnej prognózy sa záver krajského súdu javí ako opodstatnený, zákonný a v konečnom dôsledku aj ústavne konformný. Inými slovami, podľa názoru krajského súdu u sťažovateľa nie je úplne naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život, a to nielen s odkazom na to, že už uložené podmiennečné a nepodmiennečné tresty odňatia slobody na neho nemali požadovaný výchovný vplyv a nevzal si z nich žiadne ponaučenie, ale zároveň u sťažovateľa naďalej pretrváva čiastočne kritický postoj k porušovaniu spoločenských noriem a jeho resocializačná prognóza bola vyhodnotená ako menej priaznivá. Možno teda uzavrieť, že sťažovateľ nepreukázal odôvodnenosť ním podanej žiadosti v časti splnenia druhej materiálnej podmienky, splnenie ktorej potom prikazuje všeobecným súdom pozitívne rozhodnutie o návrhu podľa § 66 Trestného zákona.

25.2 Podporne aj závery Ústavného súdu Českej republiky vyjadrené v náleze sp. zn. I. ÚS 2201/16 z 3. januára 2017 poukazujú v súhrne na to, že nariadenie podmiennečného prepustenia bez ohľadu na to, o akého odsúdeného ide, je namieste vtedy, ak už k jeho náprave, resp. k dosiahnutiu účelu trestu nie je jeho pobyt vo výkone trestu nevyhnutný, pričom vo vzťahu k všetkým relevantným okolnostiam možno predpokladať, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Úlohou súdu rozhodujúceho o podmiennečnom prepustení je zaobstarať si dostatok aktuálnych skutkových podkladov pre svoje rozhodnutie a posúdenie toho, či a prípadne do akej miery doterajší výkon trestu

splnil u odsúdeného svoj predpokladaný účel – i keď úsudok súdu v tomto ohľade bude vzhľadom na povahu veci vždy ohrozený istým stupňom rizika nesprávnosti. Pokiaľ ide o prognózu vedenia riadneho života v budúcnosti, je potrebné mať na pamäti, že táto prognóza sa vzťahuje na budúcnosť, t. j. dobu po prípadnom prepustení z výkonu trestu, a jej nedostatok teda nemožno vyvodzovať výlučne na základe minulého správania odsúdeného (ním spáchanej trestnej činnosti), i keď aj toto, samozrejme, zohráva svoju úlohu. Ďalšími relevantnými skutočnosťami sú/majú byť aj samotná osobnosť páchatel'a, možnosť jeho nápravy, zhodnotenie sociálnych pomerov, v ktorých sa páchatel' ocitne po prepustení z výkonu trestu a napokon aj možnosť podrobenia sa páchatel'a opatreniam počas plynutia skúšobnej doby (k tomu pozri ŠÁMAL, P. a kol. *Trestný zákonník: komentár*. s. 1085 – 1086.).

25.3 Nie zanedbateľnou sa napokon javí aj notorieta, ktorú explicitne zhodnotil Ústavný súd Českej republiky v bode 39 nálezu sp. zn. II. ÚS 482/2019 z 28. novembra 2019 a podľa ktorej „... štát by mal v súlade s odporúčaním Výboru ministrov Rady Európy Rec (2003) 22 o podmienenečnom prepustení zaviesť systém analyzujúci a predpovedajúci riziká konkrétnych odsúdených, ktorý by sudcovia mohli používať ako objektívnu pomôcku pri určovaní predpovede vedenia riadneho života (pozri bod 37 prílohy odporúčania). V súčasnosti sudcom nezostáva, než činiť predpoveď o tom, či bude odsúdený znovu páchať trestnú činnosť alebo nie, iba na základe svojej profesionálnej a životnej skúsenosti, čo aj napriek snahe sudcov môže viesť k dojmu, že ich rozhodovanie je skôr subjektívneho než objektívneho rázu. Ak zákon ukladá predpovedať riziko páchania trestnej činnosti, bolo by namieste, aby subjektívne rozhodnutie súdu bolo podporené objektívne odborne spracovanými predpoveďami. Vzhľadom na to, že štát nevytvoril taký nástroj ponúkajúci spoľahlivú predpoveď pre zhodnotenie trestnej budúcnosti odsúdeného, dnes k rozhodovaniu dochádza len na základe obmedzených údajov, ktoré majú sudcovia k dispozícii.“.

25.4 V závere ústavný súd ešte dopĺňa, že sťažovateľom poukazovaný nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2204/2017 z 12. februára 2019 riešil otázku priznania sa odsúdeného k trestnému činu a vplyv tejto otázky v jej pozitívnom vyjadrení na možnosť vyhovieť jeho žiadosti o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tak, ako to vyplýva z bodu 30 tohto nálezu: „Pre rozhodnutie teraz posudzovanej

veci je tak relevantná odpoveď na otázku, či je ústavne konformný taký výklad ustanovenia § 88 ods. 1 trestného zákonníka, pri ktorom sa po odsúdenom požaduje v rámci skúmania, či tento preukázal polepšenie, jeho priznanie sa k trestnému činu, za ktorý bol odsúdený, prípadne do akej miery je možné podmienku polepšenia sa podmieňovať prejavom kritického náhľadu na vlastnú trestnú činnosť a do akej miery je tento kritický náhľad viazaný na priznanie sa odsúdeného.“ Bez ohľadu na nedostatok interpretačnej záväznosti dotknutého rozhodnutia pre slovenský súd (avšak pri jeho akceptácii ako inšpiračného zdroja, čomu zodpovedá i skoršia časť tohto odôvodnenia) v okolnostiach sťažovateľovej veci bola relevantná otázka splnenia predpokladov vedenia riadneho života v budúcnosti, pričom vplyv jeho priznania sa k trestnému činu nebol priamym predpokladom pre pozitívne rozhodnutie súdu, len súčasťou celkovej mozaiky splnenia formálnych a (čo je pre dotknutú okolnosť rozhodujúce) materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia. V tomto smere je postoj k vlastnej kriminálnej minulosti (s právnym uhlom pohľadu na naostatok uvedenú okolnosť podľa stavu právoplatných odsúdení) jedným z nepochybne relevantných kritérií, ktoré aj bolo použité.

26. S ohľadom na uvedené závery ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.B K porušeniu základného práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020.

27. Pokiaľ ide o aplikáciu sťažovateľom označeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v krátkosti konštatuje, že toto ustanovenie dohovoru sa na prípad sťažovateľa *ratione materiae* neaplikuje, keďže v konaní o žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa nerozhoduje o „trestnom obvinení“ a ani o „občianskych právach alebo záväzkoch“ sťažovateľa v zmysle čl. 6 dohovoru (pozri rozhodnutie o neprijateľnosti vo veci H. A. proti Rakúsku zo 7. 5. 1990, sťažnosť č. 16266/90). Článok 6 dohovoru sa teda zásadne nevzťahuje na vykonávacie konanie a na mnohé rozhodnutia v ňom urobené [napr. podmiennečné prepustenie, nariadenie výkonu podmiennečne odloženého trestu,

zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď. (REPÍK, B. *Ludské práva v súdnom konaní*. Bratislava : MANZ, 1999, s. 62 – 63.)). Z tohto vyplýva, že v danom prípade nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, v dôsledku čoho absentuje vecná súvislosť medzi namietaným porušením práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozhodnutím krajského súdu.

27.1 S ohľadom na uvedenú právnu úvahu ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, pričom pri použiteľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru ako referenčnej normy by bol záver rovnaký ako v časti III.A.

IV.C K porušeniu čl. 12 ods. 2 a 4, čl. 14 ústavy, čl. 13 dohovoru a čl. 47 charty uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 35/2020-68 z 29. apríla 2020.

28. Z čl. 13 dohovoru (rovnako aj podľa čl. 47 charty) vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby právo akcesorickej (druhotnej alebo sekundárnej) povahy na účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom.

28.1 Ústavný súd odkazuje aj na judikatúru ESĽP, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (rozsudok ESĽP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozsudok ESĽP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013). Sťažovateľ v predmetnom prípade okrem porušenia čl. 13 dohovoru namietal iba porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý ale neposkytuje ochranu v sťažovateľom namietanom konaní (teda v konaní, ktorého výsledkom bolo napadnuté rozhodnutie krajského súdu). V súvislosti so skutočnosťou, že sťažovateľove námietky týkajúce sa porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny posúdil ústavný súd

ako zjavne neopodstatnené, nezostalo žiadne právo, v spojení s ktorým by mohol sťažovateľ úspešne namietať porušenie čl. 13 dohovoru. Napadnutým rozhodnutím krajského súdu preto nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľovho práva podľa čl. 13 dohovoru.

28.2 Vo vzťahu k čl. 47 charty sťažovateľ nedôvodí spojitosťou s porušením konkrétnych práv a slobôd zaručených právom Únie (čím je vymedzená aplikačná pôsobnosť tohto ustanovenia). Táto okolnosť rovnako posúva jeho námietku do kvalifikačného priestoru zjavnej neopodstatnenosti.

29. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 a 4 a čl. 14 ústavy ústavný súd uvádza, že ich aplikácia sa v sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb v zásade viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode sťažovateľa je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, IV. ÚS 66/03, II. ÚS 167/04, IV. ÚS 281/2012).

29.1 S ohľadom na okolnosti uvedené v predchádzajúcich bodoch ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.D K návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

30. Sťažovateľ požiadal v tomto konaní o jeho ústavnej sťažnosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom.

30.1 Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, možno ustanoviť právneho zástupcu za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, a to (1) ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a (2) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

30.2 Odhliadnuc od prípadného splnenia prvej podmienky, ktoré nebolo pred ústavným súdom žiadnym spôsobom preukázané, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka

na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže na základe už uvedeného ide u sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

30.3 Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v tomto konaní nevyhoviel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

31. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

31.1 Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal. Naostatok sťažovateľov návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia nedáva ani logický predpoklad možnosti mu vyhovieť, keďže tento inštitút podľa § 129 zákona o ústavnom súde je možné uplatniť len pri rozhodnutiach všeobecných súdov ukladajúcich nejakú povinnosť do budúcnosti, z plnenia ktorej sťažovateľovi hrozí vznik ujmy na základných právach a slobodách a ak odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. Odkladom vykonateľnosti uznesenia krajského súdu by sa právoplatné zamietnutie sťažovateľom podaného návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nijako nezmenilo (ostal by teda naďalej vo výkone trestu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu